Y DEG CAM HIL-LADDIAD

HOLOCAUST MEMORIAL DAY TRUST

CAM UN

DOSBARTHU

Ni chaiff y gwahaniaethau rhwng pobl eu parchu. Ceir rhaniad rhwng ‘ni’ a ‘nhw’, sy’n cael ei weithredu drwy stereoteipiau, neu drwy allgáu pobl y canfyddir eu bod yn wahanol.

CAM DAU

SYMBOLEIDDIO

Amlygiad gweledol o gasineb. Roedd Iddewon a oedd yn byw o dan reolaeth y Natsïaid yn Ewrop yn gorfod gwisgo Seren Dafydd felen. Yng Nghambodia roedd y Khmer Rouge yn gorfodi pobl o’r Parth Dwyreiniol i wisgo sgarffiau glas. O 1991, yng ngogledd-orllewin Bosnia, roedd pob dinesydd nad oedd yn Serbiad yn gorfod gwisgo rhwymynnau braich gwyn.

CAM TRI

GWAHANIAETHU

Mae’r grŵp cryfaf hwn yn gwadu hawliau sifil neu hyd yn oed ddinasyddiaeth i grwpiau a nodwyd. Gwnaeth Cyfreithiau Nuremberg yn 1935 amddifadu Iddewon o’u dinasyddiaeth Almaenaidd, ei gwneud yn anghyfreithlon iddynt wneud llawer o swyddi a gwrthod gadael iddynt briodi Almaenwyr nad oeddent yn Iddewon.

CAM PEDWAR

DAD-DDYNEIDDIO

Caiff y rhai y canfyddir eu bod yn ‘wahanol’ eu trin heb unrhyw hawliau dynol nac urddas personol. Yn ystod yr Hil-laddiad yn Rwanda, cyfeiriwyd at Tutsis fel ‘chwilod duon’; cyfeiriodd y Natsïaid at Iddewon fel ‘fermin’.

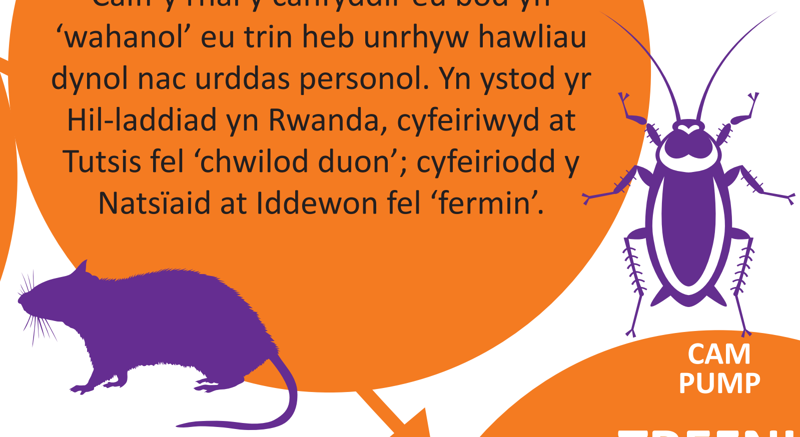

CAM PUMP

TREFNU

Caiff hil-laddiadau eu cynllunio bob amser. Mae cyfundrefnau casineb yn aml yn hyfforddi’r rhai sy’n mynd ymlaen i ddinistrio pobl. Mae Llywodraeth Swdan yn cefnogi ac yn rhoi arfau i’r Janjaweed (milwyr Arabaidd) yn Darfur i gyflawni trais ac i ladd.

CAM CHWECH

POLAREIDDIO

Mae propaganda yn dechrau cael ei ledaenu gan grwpiau casineb. Defnyddiodd y Natsïaid y papur newydd o’r enw Der Stürmer i ledaenu ac annog negeseuon casineb am Iddewon.

CAM SAITH

PARATOI

Mae cyflawnwyr yn cynllunio’r hil-laddiad. Maent yn aml yn defnyddio geiriau teg fel yr ymadrodd Natsïaidd ‘Yr Ateb Olaf’ i guddio eu bwriadau. Caiff achosion o hil-laddiad eu cuddio fel hunanamddiffyniad os oes brwydr arfog yn mynd rhagddo neu ryfel cartref, fel y bu yn Bosnia.

CAM WYTH

ERLID

Caiff dioddefwyr eu hadnabod oherwydd eu hethnigrwydd neu grefydd a chaiff rhestrau marwolaeth eu paratoi. Weithiau caiff pobl eu rhannu a’u rhoi mewn ghettos, eu halltudio neu eu llwgu ac yn aml caiff eiddo ei ddifeddiannu. Mae lladdfeydd hil-laddol yn dechrau.

CAM NAW

DIFODI

Mae’r grŵp casineb yn llofruddio’r dioddefwyr y maent wedi eu hadnabod mewn ymgyrch fwriadol a systematig o drais. Mae miliynau o fywydau wedi cael eu dinistrio neu eu newid y tu hwnt i bob adnabyddiaeth o ganlyniad i hil-laddiad.

CAM DEG

GWADU

Mae’r cyflawnwyr neu genedlaethau diweddarach yn gwadu bodolaeth unrhyw drosedd. Caiff tystiolaeth ei dinistrio a thystion eu bygwth. Bu cynnydd mewn achosion ar-lein o wadu’r Holocost dros y blynyddoedd diwethaf.

Nid yw hil-laddiad byth yn digwydd yn anfwriadol. Ceir cyfres o amgylchiadau bob amser sy’n digwydd neu sy’n cael eu creu i feithrin yr hinsawdd y gall hil-laddiad ddigwydd ynddi.

Gall y camau hyn ddigwydd ar yr un pryd neu mewn trefn wahanol.

Fersiwn Cymraeg gan SchoolBeat.org

Yn seiliedig ar ymchwil gan Dr Gregory H Stanton: genocidewatch.com